

GLM 6.1 –Jorddække i perioder med særlig risiko for forringelse af jordens dyrkningsmæssige potentiale

– delvis videreførelse af tidligere KO-krav 1.33

DELKRAV

GLM 6.1.1	<p>På omdriftsarealer og arealer med permanente afgrøder skal der være jorddække i følgende perioder:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) På arealer med jordbundstyperne JB 7-9 samt arealer, hvor der senest er høstet roer skal der være jorddække fra høst til den 1. oktober. 2) På arealer med jordbundstyperne JB 5, 6, 10 og 11 samt arealer, hvor der senest er høstet flerårige vedplanter eller gartneriafgrøder skal der være jorddække fra høst til den 20. oktober. 3) På arealer med jordbundstyperne JB 1-4 skal der være jorddække fra høst til den 1. februar i det følgende år. <p>På braklagte arealer og andre arealer, hvorpå der ikke sker høst i kalenderåret, er der krav om jorddække fra 1. september indtil hhv. 1. oktober, 20. oktober eller 1. februar afhængig af jordbundstypen.</p>
-----------	--

UNDTAGELSER TIL KRAVET

Kravet gælder ikke for arealer med omdriftsgræs eller permanent græs, planteskoler og for arealer, hvor der sidst er høstet kartofler.

Tilladelser til fjernelse af jorddække

I nogle omstændigheder er det tilladt at fjerne jorddækket på arealerne.

Der må gerne inden for de følsomme perioder foretages mekanisk behandling af ukrudt og spildfrø også selvom dette sker i flere omgange eller så sent på året, at det ikke efterfølgende er muligt at etablere jorddække, på følgende arealer:

- Arealer der er certificeret økologiske.
- Arealer som er under omlægning til økologi.
- Arealer der i hele kalenderåret dyrkes uden brug af pesticider dog.

Fjernelse i forbindelse med omlægning

Jordbehandling der fjerner jorddække må gerne foretages indenfor de følsomme perioder i forbindelse med omlægning til en anden afgrøde, hvis denne er sået senest 4 uger efter jordbehandlingen, der fjerner jorddækket. Græsfrø har fra 2024 en forlænget omlægningsperiode, dvs. på arealer der omlægges fra frøgræs skal der sås nyt plantedække senest 6 uger efter fjernelse af jorddække.

Jordbehandling der efterlader planterester jævnt fordelt på arealet er tilladt og vil ikke kræve udsåning af nyt plantedække efterfølgende da marken stadigvæk opfylder GLM 6.

Fjernelse af jorddække efter høst af grøntsagsafgrøder med sygdomsrisici

Det er tilladt at fjerne jorddække efter høst af specifikke gartneriafgrøder, og landbrugere er ikke forpligtede til at udså nyt plantedække bagefter.

Det gælder visse gartneriafgrøder, hvor der er behov for at fjerne planterester umiddelbart efter høst pga. plantesygdomme (se tabellen herunder).

Tablet: Grøntsagsafgrøder hvor der kan opstå behov for jordbearbejdning umiddelbart efter høst pga. sygdom og, hvor det derfor er tilladt at fjerne jorddække.

Afgrøde	Afgrødekode
Asieagurker	400
Babyleaves	427
Bladselleri	402
Blomkål	403
Broccoli	404
Centnergræskar	553
Grønkål	406
Grøntsager, andre (friland)	434
Grøntsager, blandinger	450
Hvidkål	408
Jordskokker, konsum	429
Kinakål	409
Knoldselleri	410
Løg	411
Mandelgræskar	552
Moskusgræskar	551
Porre	415
Rosenkål	416
Rødbede	417
Rødkål	418
Salat (friland)	420
Spidskål	428
Spinat	422
Savoykål	421
Sukkermajs	423
Ærter, konsum	424

Fjernelse af jorddække om efteråret forud for såning af frøafgrøder

Det er tilladt at fjerne jorddække og efterlade marken sort på arealer, hvor der skal sås frøafgrøder året efter. Det gælder alle typer frøafgrøder. Fjernelse af jorddække sker i forbindelse med falsk såbed som har til formål at fjerne flere generationer af spildfrø og ukrudt fra marken.

Landbrugere skal kunne dokumentere at de laver falsk såbed i forbindelse med forberedelse af marken til frøafgrøder det følgende kalenderår. Om efteråret vil landbrugere ikke være i besiddelse af en endelig kontrakt fra frøfirmaet. Derfor er det et krav at de senest 1. juni det følgende kalenderår, skal fremsende en kontrakt om afsætning af frø fra bedriften.

Det skal noteres, hvor stort et areal landbrugeren har lavet falsk såbed på.

FORMÅL

GLM 6.1	Formålet med kravet er at beskytte jordens dyrkningsmæssige potentiale i perioder, hvor dette potentiale er i størst risiko for at blive forringet. Jordens dyrkningsmæssige potentiale er afhængig af mange faktorer, i hovedparten jordens fysiske struktur, indhold af organisk materiale og reduktion i udvaskning af næringsstoffer fra jorden.
---------	--

KRAVETS INDHOLD

Alle GLM krav er gældende indenfor markblok.

Arealer, hvorpå der sidst er dyrket roer, uanset JB-nummer, skal blot have jorddække til 1. oktober.

Ligeledes skal arealer, hvorpå der senest er dyrket gartneriafgrøder have jorddække til 20. oktober, uanset JB-nummer, dog undtagen de specifikke grøntsagsafgrøder som vist i tabeloversigten ovenfor.

Der er defineret specifikke perioder, hvor der er krav om jorddække jf. delkravsteksten. Perioderne varierer på baggrund af jordbundstypen og afgrøden. Der er dog nogle undtagelser og tilladelser til fjernelse af jorddække der gælder visse afgrøder.

GLM 6-kravet kan opfyldes med jorddække i form af et "aktivt" plantedække, dvs. eksempelvis vinterafgrøder, brak eller efterafgrøder, samt med planterester og stubmarker. Spildkornsmarker kan også indgå i opfyldelsen af kravet. GLM 6 stiller ikke krav til, hvilken type af jorddække som landbrugere skal bruge for at opfylde kravet. Kravet skal modvirke forekomst af bar, sort jord (pløjet), og dette kan således ikke opfylde GLM 6 kravet. Der kan dog forekomme tilfælde, hvor bar jord blot udgør en ubetydelig overtrædelse ift. formålet med kravet.

Landbrugere er i forvejen pålagt et forbud mod jordbearbejdning jf. nationale regler om jordbearbejdning der følger arealets jordtype (Plantedækkebekendtgørelsen). GLM 6 følger i store træk de nationale regler, men der er forskelle i de to regelsæt.

Det vurderes, at GLM 6 kravet løfter formålet med GLM normen fordi et krav om jorddække vil bidrage med at reducere andelen af sort jord hen over vinteren. Jorddække medvirker til, at jorden bevarer strukturen og organisk materiale i efterår og vinter. I perioder med meget nedbør kan jorddække reducere overfladisk udvaskning af jordpartikler og næringsstoffer fra jorden til vandmiljøet i forhold til bar jord. Plantedække tilbageholder kvælstof i jorden og reducerer dermed også udvaskning af kvælstof til vandmiljøet fra rodzonen.

KRAVETS RELEVANS

Kravet er relevant at kontrollere fra høst til den 1. februar, og som udgangspunkt forstås høst som når hele marken er høstet. På marker, der ikke høstes (f.eks. brak), gælder kravet fra den 1. september og frem afhængig af JB-nummer.

Ved en delvist høstet mark, hvor der efter høst er bar/ sort jord til følge, skal det vurderes, om det er relevant at kontrollere i forhold til formålet med kravet. Det skal undersøges, hvilke landbrugsfaglige begrundelser, der måtte være, for at efterlade bar jord på et areal (f.eks. behandling af sygdom eller skadedyr). Hvis en afgrøde høstes i etaper med henblik på umiddelbar afsætning og der efterlades bar/sort

jord, skal der som udgangspunkt sikres jorddække på anden vis inden for den følsomme periode. Det er vigtigt at beskrive de samlede, faktiske forhold, fx hvor stort et areal er efter høst efterladt bart/ sort, og hvor længe der ikke har været jorddække. Dertil skal det undersøges, om der kunne have været efterladt plantemateriale eller udsået nyt jorddække.

De samlede, konkrete forhold bør sammenholdes med formålet med kravet, dvs. at bevare jordens dyrkningsmæssige potentiale.

Eksempler

Stub efterladt på arealet er tilstrækkeligt til at overholde GLM 6-kravet om jorddække. Marken i "Billede 1" overholder derfor kravet.

Billede 1

Eksempel på en mark der overholder GLM 6-kravet om jorddække med stub jævnt fordelt på arealet.

Planterester der er jævnt fordelt på marken er også tilstrækkeligt til at overholde GLM 6-kravet om jorddække. Marken i "Billede 2" overholder GLM 6.

Billede 2

Eksempel på en mark der overholder GLM 6-kravet med planterester jævnt fordelt på arealet.

Sort (pløjet) jord kan dog ikke opfylde GLM 6-kravet om jorddække. Marken i "Billede 3" overholder derfor ikke GLM 6.

Billede 3

Eksempel på en mark med bar jord der således ikke overholder GLM 6-kravet.

KONTROLMETODE

Kontrollen foregår ved fysisk besigtigelse af arealerne.

Inden kontrollen påbegyndes, kan du i forbindelse med kontrolforberedelsen undersøge, om landbruger kan have arealer, der er omfattet af krav om jorddække i den aktuelle periode. Dette kan du gøre ved at anvende IMK. I IMK finder du jordbundstypelaget under "Jordbunds- og terrænforhold"

Kortlaget viser jordbundstyperne jf. JB-skalaen defineret ved følgende jordbundsnumre:

JB 1: Grovsandet jord.

JB 2: Finsandet jord.

JB 3: Grov lerblandet sandjord.

JB 4: Fin lerblandet sandjord.

JB 5: Grov sandblandet lerjord.

JB 6: Fin sandblandet lerjord.

JB 7: Lerjord.

JB 8: Svær lerjord.

JB 9: Meget svær lerjord.

JB 10: Siltjord.

JB 11: Humus.

	Grovsandet jord
	Finsandet jord
	Grov lerblandet sandjord
	Fin lerblandet sandjord
	Grov sandblandet lerjord
	Fin sandblandet lerjord
	Lerjord
	Svær lerjord
	Meget svær lerjord
	Siltjord
	Humus

Såfremt en mark har flere forskellige jordbundstyper, anses den jordbundstype, der dækker den største del af marken, for at være markens jordbundstype.

Opdaterede jordbundkort

Der implementeres et nyt JB-kort under GLM 6 løbende i 2024-2025. Den løbende implementering sker for at sikre, at der er tid til markplanlægningen for de landbrugere, som får skærpet krav om jorddække, eksempelvis ved en omklassifikation af en mark fra JB 6 til JB 4.

Det betyder, at på arealer, hvor kravet lempes i 2024, vil det nye JB-nummer være gældende fra høst 2024. På arealer, hvor kravet skærpes, vil det gamle JB-nummer fortsat være gældende fra høst 2024. På disse arealer vil det nye JB-nummer være gældende fra høst 2025.

Jordbundskort findes i Internet Mark Kort (IMK). Kortet ved navn "Jordbundstype" er de nye kort, mens "Jordbundstype 2020-2024" er de gamle kort. Kortet "Jordbundstype 2014-2019" skal ikke anvendes ift. GLM 6.

Hvis der i den aktuelle periode konstateres en mark, som er pløjet, skal du undersøge, hvornår marken er blevet pløjet. Dette gøres via iPaden, hvor du kan tilgå appen 'Web' og derfra kan du browse [Web viewer](#). På Web viewer fremkommer følgende billede, som viser, hvornår marken er blevet pløjet:

Den sikre dato for pløjningen er datoen under "end" – markeret med den grønne cirkel. Hvis pløjningen ligger mere end 4 uger tilbage i forhold til kontroldatoen er der tale om en overtrædelse, medmindre afgrøden der blev fjernet var en frøgræsafgrøde, hvor der er en 6-ugers omlægningsperiode. Hvis pløjningen ligger mindre end 4 uger tilbage, eller 6 uger for frøgræs, fra kontroldatoen, skal landbruger redegøre for, at der inden for en periode på 4 uger fra pløjningen etableres en afgrøde. Hvis pløjningen ligger mere end 4/6 uger tilbage fra kontroldatoen skal det undersøges, om der har været behov for gentagen jordbearbejdning før den afgrøde, der omlægges til, kunne udsås.

Arealer, som benytter undtagelsen om mekanisk behandling af ukrudt og spildfrø, skal enten være økologiske eller have en omlægningsdato, eller have anvendt mekanisk behandling af ukrudt og spildfrø da arealet ikke er sprøjtet i hele kalenderåret. Sprøjtejournalen benyttes til at bekræfte, om disse arealer både er sprøjtede og mekanisk jordbehandlede efter høst. Hvis dette er tilfældet kan undtagelsen ikke benyttes.

Generelt:

Det er vigtigt i forhold til den efterfølgende sagsbehandling, at du tydeligt beskriver kontrolfundet, fotodokumentation samt placering på et kort, så det kan genfindes (markblok- og marknummer). Det vil sige, at du skal beskrive og eventuelt begrunde, hvad du har konstateret, hvor det er konstateret, hvordan forholdene på stedet er, og hvor længe forholdet evt. har stået på.

FOKUSSPØRGSMÅL TIL KONTROLBESØGET

Delkrav	Spørgsmål
GLM 6.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • Er der sorte marker? • Er der foretaget jordbearbejdning i den følsomme periode? • Er der foretaget eller planlagt etablering/ såning af plantedække på jordbearbejdede arealer (inden for 4 eller 6 uger efter jordbearbejdning)? • Hvad er årsagen til, at der er jordbearbejdet indenfor den følsomme periode? • På hvilken mark er der foretaget jordbearbejdning? Mark, markblok • Hvilket JB-nummer dominerer marken? • Hvilken afgrøde er anmeldt på marken? • Er hele marken jordbearbejdet? • Hvis der er høstet gradvist – er der fortsat et jævnt fordelt jorddække på marken eller er store dele af marken uden jorddække? • Hvilken udbredelse har jordbearbejdningen? Længde, bredde, m²? Foretag opmåling, hvis det ikke drejer sig om hele marken • Hvornår er pløjningen foretaget? Anvend pløjemarkøren på iPad. • Er marken/ afgrøden blevet sprøjtet med nogen form for plantebeskyttelsesmiddel i hele kalenderåret? Se sprøjtejournal. • Er marken i gang med at blive forberedt til udsåning af frøafgrøder det følgende år?

YDERLIGERE OPLYSNINGER TIL HØRINGSBREVET

Vurdering af omfang kan understøttes med kortmateriale i IMK. Varigheden kan vurderes med hjælp fra pløjemarkøren på iPad.

RETNINGSLINJER FOR VURDERING AF OVERTRÆDELSER

Betydningen af overtrædelsen skal altid vurderes i forhold til formålet med delkravet.

Delkrav GLM 6.1.1

Alvor	<p><u>Generelt:</u></p> <p>Den endelige bedømmelse af alvoren af overtrædelsen må altid bero på en samlet vurdering af de konkrete forhold.</p> <p>Delkrav 1: Ved en vurdering af alvoren af en overtrædelse skal der som udgangspunkt indgå, om arealet er bart/ sort som følge af jordbearbejdning. Desuden kan indgå, hvornår i perioden, pløjningen er foretaget og af hvilken årsag.</p>
Omfang	<p>Omfanget af en overtrædelse fastslås navnlig under hensyntagen til, hvor stort arealet med det ulovlige forhold udgør i alt, og hvor meget arealet udgør af det konkrete område.</p>
Varighed	<p>Varigheden af en misligholdelse vurderes som udgangspunkt ud fra hvor længe misligholdelsen har fundet sted.</p>

Eksempler på formildende og skærpende omstændigheder

Formildende	Udgangspunkt (hovedregel)	Skærpende
<ul style="list-style-type: none"> • At arealet er lille • Kun en del af marken fremstår bar • Det kan fagligt begrundes, at jordbearbejdningen med bar jord til følge bidrager positivt til formålet (f.eks. bevare jordens struktur, undgå sygdom, skadedyr, ukrudt). • Det kan fagligt begrundes at omlægning til anden afgrøde har overskredet perioden på 4 uger eller 6 uger (frøgræs)	<ul style="list-style-type: none"> • Der er konstateret bar jord på et areal, der har krav om jorddække	<ul style="list-style-type: none"> • Arealet er stort • Der er intet til hinder for, at nyt jorddække kunne have været udsået eller at jorddække kunne have været opretholdt på anden vis